

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	14 ต.ค. 2555	21	7647	5

ซอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

ฟอสซิลหอย 30 ล้านปี ที่เหมืองแม่เมาะ

ข่าว

การค้นพบซากฟอสซิลหอยที่เหมืองแม่เมาะ ซึ่งสร้างความตื่นเต้นดีใจจนนำไปสู่การอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดลำปาง กระทั่งต้นปี 2547 เมื่อคณะกรรมการกลั่นกรองเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี โดย ร.ต.อ.ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เข้ามาศึกษาเกี่ยวกับซากฟอสซิลหอยที่พบ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ได้เสนอแนวทางในการอนุรักษ์ไว้ 2 แนวทาง คือ กั้นพื้นที่อนุรักษ์ซากฟอสซิลหอยไว้ 18 ไร่ ซึ่งจะสูญเสียถ่านหินลิทไนต์ 4 แสนตัน คิดเป็นมูลค่าแร่ประมาณ 200 ล้านบาท กับอีกแนวทางหนึ่งคืออนุรักษ์ซากฟอสซิลไว้ทั้งหมด 43 ไร่ ซึ่งจะทำให้ กฟผ.สูญเสียถ่านหินไปถึง 265 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าแร่ประมาณกว่า 132,500 ล้านบาท นอกจากนี้ยังพบอีกว่าอายุของเหมืองและโรงไฟฟ้าแม่เมาะจะมีอายุลดลง 26 ปี ส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดลำปางขาดเงินหมุนเวียน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	1 + ส.ค. 2555	21	7647	5

จาก กฟผ.แม่เมาะไม่ต่ำกว่า 100,000 ล้านบาท

คณะกรรมการกถาถรรพ์ ได้มีมติให้อนุรักษ์พื้นที่ฟอสซิลหอยไว้ทั้งหมด 43 ไร่ โดยให้พัฒนาแหล่งฟอสซิลหอยเป็นมรดกโลกหรืออุทยานธรณีวิทยา ในการประชุม ครม.สัญจรที่ จ.ลำพูน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2547 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้รับข้อเสนอแนะว่า หากอนุรักษ์ฟอสซิลหอยไว้ 18 ไร่ก็จะไม่กระทบกับการดำเนินงานของ กฟผ. แต่หากอนุรักษ์ไว้ทั้งหมด กฟผ.ก็ต้องปรับปรุงแผนการดำเนินงานให้เหมาะสม รวมทั้งตรวจสอบในรายละเอียดร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

10 ก.ค.2547 กฟผ.ได้เชิญ ศ.ดร.อดุล วิเชียรเจริญ ประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยสัญญาคุ้มครองมรดกโลก เข้ามาตรวจสอบพื้นที่ฟอสซิลหอย พร้อมให้ความเห็นว่า ฟอสซิลหอยที่เหมือง

แม่เมาะไม่เข้ามาตรฐานการเป็นมรดกโลก เนื่องจากไม่มีคุณค่าโดดเด่นในระดับสากลไม่มีความหลากหลายของซากฟอสซิลชนิดต่างๆ อีกทั้งไม่เป็น index Fossil ที่ชี้ให้เห็นถึงวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตในยุคดึกดำบรรพ์ นอกจากนั้นขนาดของพื้นที่ไม่ใหญ่เพียงพอและไม่ครอบคลุมช่วงอายุทางธรณีวิทยาที่นานเพียงพอ หากพิจารณาในแง่ผล

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	14 ต.ค. 2555	21	7647	5

ประโยชน์ของประเทศไทยและเป็นทรัพย์สินทางธรรมชาติ ควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นมรดกแก่คนรุ่นหลังเห็นควรให้อนุรักษ์แหล่งฟอสซิลหอยที่เหมืองแม่เมาะ จำนวน 18 ไร่ก็เพียงพอแล้ว

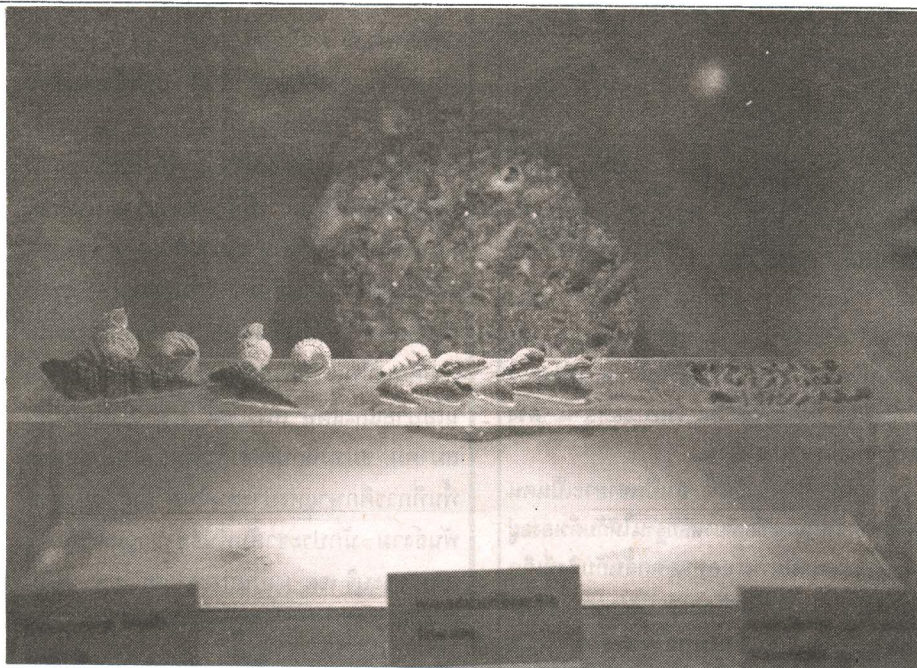
ปลายปี 2547 กพผ.ได้ประชุมร่วมกับกรมทรัพยากรธรณี เพื่อหารือแนวทางการปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาผลกระทบจากการอนุรักษ์พื้นที่แหล่งฟอสซิลหอย โดยขอเสนอเปลี่ยนแปลงพื้นที่

ฟอสซิลหอยที่แม่เมาะเป็นฟอสซิลหอยที่มีความหนามากที่สุดในโลก อยู่ในตระกูลหอยวงศ์ Viviparidea ซึ่งพบได้ทั่วไปในประเทศไทย โดยหอยตระกูลนี้เป็นหอยบมน้ำจืด จะพบอยู่ในช่วงอายุ Jurassic ถึง Recent (200 ล้านปีมาแล้ว) ในประเทศไทยพบได้ตามแอ่งเทอร์เชียรี มีลักษณะเป็นชั้นหอยหนาและพบกระจายในดิน พบได้ที่แอ่งลี้ จ.ลำพูน (บ้านป่าคา บ้านนาทราย) แอ่งแม่สวด จ.ตาก แอ่งเชียงม่วน จ.พะเยา แอ่งกระบี่ บ้านหวายเล็ก สุสานหอยแหลมโพธิ์ แอ่งแม่ต๊อบ จ.ลำปาง แอ่งแม่เมาะ บ้านดง บ้านปงต้นป็น

อนุรักษ์จากเดิม 43 ไร่เป็น 52 ไร่โดยกรมทรัพยากรธรณี ได้นำผลการหารือร่วมกันเสนอต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเห็นชอบกับผลการศึกษาและตรวจสอบร่วมกันระหว่าง กพผ.และกรมทรัพยากรธรณีในการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ เนื่องจากพบว่า ชั้น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	1 ต.ค. 2555	21	7647	5

หอยมีความหนาแน่นไม่แตกต่างจากชั้นหอยที่พบในพื้นที่อนุรักษ์เดิม
มากนัก นอกจากนี้พื้นที่ทุ่งเสนอใหม่ยังพบความหลากหลายทางชีวภาพ
โบราณ แสดงถึงวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตที่อาศัย ทะเลสาบน้ำ
จืดแม่เกาะอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขนาดพื้นที่ เมารถพัฒนาเป็น
พิพิธภัณฑ์กลางแจ้งและอาคารพิพิธภัณฑ์ เมารถได้ดี ประการสำคัญ
ไม่กระทบกระเทือนต่อการทำเหมืองของ กฟผ.

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	14 ต.ค. 2555	21	7647	5

นายสหาย รักหย้า รองผู้ว่าการเชื้อเพลิง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย นำคณะสื่อมวลชนเข้าชมแหล่งฟอสซิลหอย พร้อมกล่าวว่า ฟอสซิลหอยที่พบมี 2 จุด คืออยู่บริเวณบ้านปงตันปิ่น อยู่ห่างจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 5 กม. มีอายุราว 30 ล้านปี และบริเวณบ้านดงห่างจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะไปทางทิศเหนือประมาณ 7 กม.โดยขณะนี้ทาง กฟผ.ได้กันพื้นที่ทั้งหมด 52 ไร่ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีแห่งใหม่ของจังหวัดลำปาง ซึ่งคาดว่าจะมีการสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์และการปรับปรุงภูมิทัศน์ อาจใช้เวลา 1-2 ปีถึงจะแล้วเสร็จเปิดให้ผู้สนใจเข้าชมได้

จากการสำรวจพบว่าเป็นซากฟอสซิลหอยที่แม่เมาะเป็นฟอสซิลหอยที่มีความหนา กที่สุดในโลก อยู่ในตระกูลหอยวงศ์ Viviparidea ซึ่งพบได้ทั่วไปใน ประเทศไทย โดยหอยตระกูลนี้เป็นหอยขมน้ำจืด จะพบอยู่ในช่วงอายุ Jurassic ถึง Recent (200 ล้านปีมาแล้ว) ในประเทศไทยพบได้ตามแอ่ง เทอร์เชียรี มีลักษณะเป็นชั้นหอยหนาและพบกระจายในดิน พบได้ที่แอ่งลี้ จ.ลำพูน (บ้านป่าคา บ้านนาทราย) แอ่งแม่สวด จ.ตาก แอ่งเชียงม่วน จ.พะเยา แอ่งกระเป๋ บ้านหวายเล็ก สุสานหอยแหลมโพธิ์ แอ่งแม่ตึบ จ.ลำปาง แอ่งแม่เมาะ บ้านดง บ้านปงตันปิ่น

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th